

Januar 2003

Podpora vključevanju Slovenije v Nato

Podatki iz poročila Centra za raziskavo javnega mnenja Fakultete za družbene vede

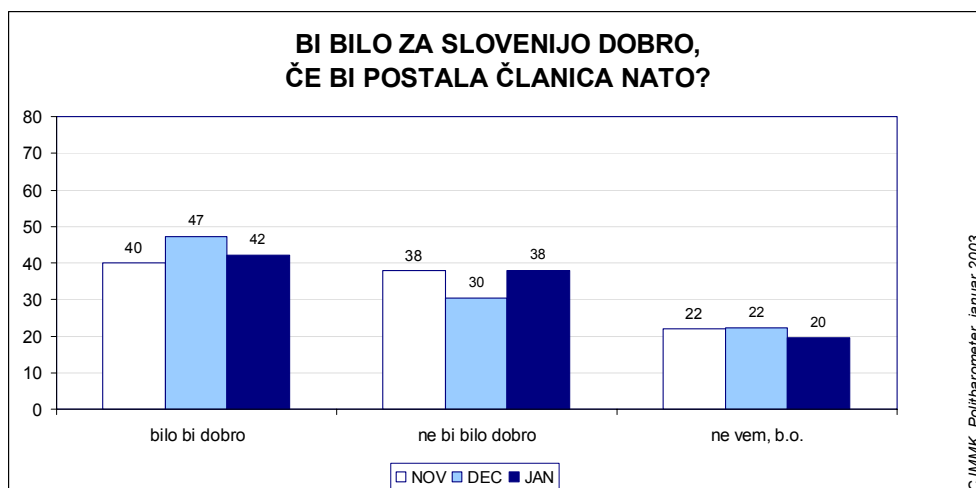
1.0 Stališča o vključevanju Slovenije v NATO

Glede na aktualiziranost vprašanj okoli vključevanja Slovenije v NATO smo poleg standardnih indikacij (bilo bi dobro/ne bi bilo dobro; glasoval bi za/proti) zastavili še dodatna vprašanja predvsem o podpori istočasnemu razpisu dveh referendumu 23. marca, po nameravani udeležbi na tem referendumu ter o pogledih na legitimnost referendumu z nizko udeležbo volivcev.

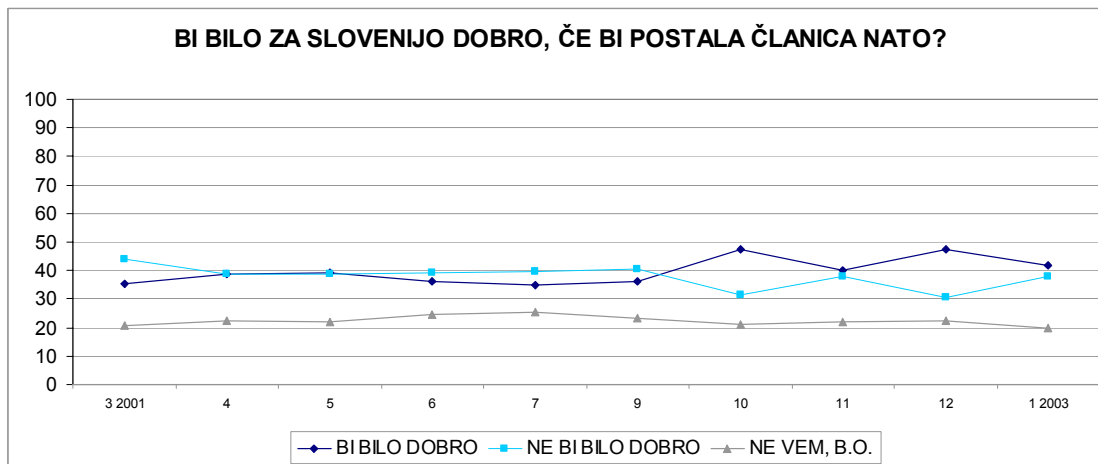
1.1 Bilo bi dobro/ne bi bilo dobro

Na vprašanje, ali bi bilo dobro ali ne, če bi Slovenija postala članica Nata, tokrat 42% respondentov potrjuje in 38% zavrača postavljeno vprašanje; petina ostane neopredeljenih. Primerjava meritev november-januar nakaže nihanja: najprej (november/december) izrazit dvig in nato (december/januar) značilen upad deleža ocen "bilo bi dobro". To se ustrezno odrazi tudi v gibanju ocen "ne bi bilo dobro".

Graf 1.1

Graf 1.2

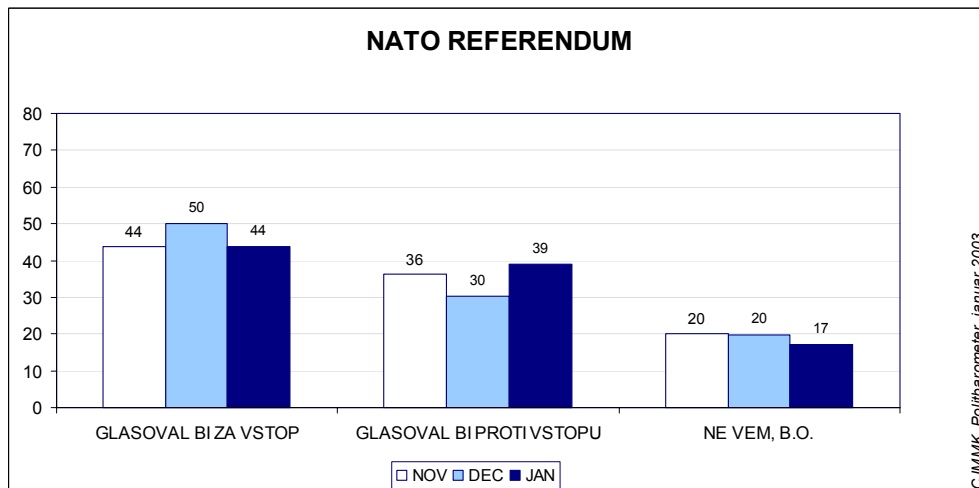

Medčasovne primerjave potrdijo ta nihanja in vendarle nakažejo (rahal) trend v prid "bilo bi dobro", še posebej izrazit od septembra lani do januarja letos.

1.2 Kako bi glasovali na referendumu o NATO

Drugo ključno vprašanje zajame napovedano odločanje "za" ali "proti" NATU na "referendumu" konec tega tedna.

Graf 1.3

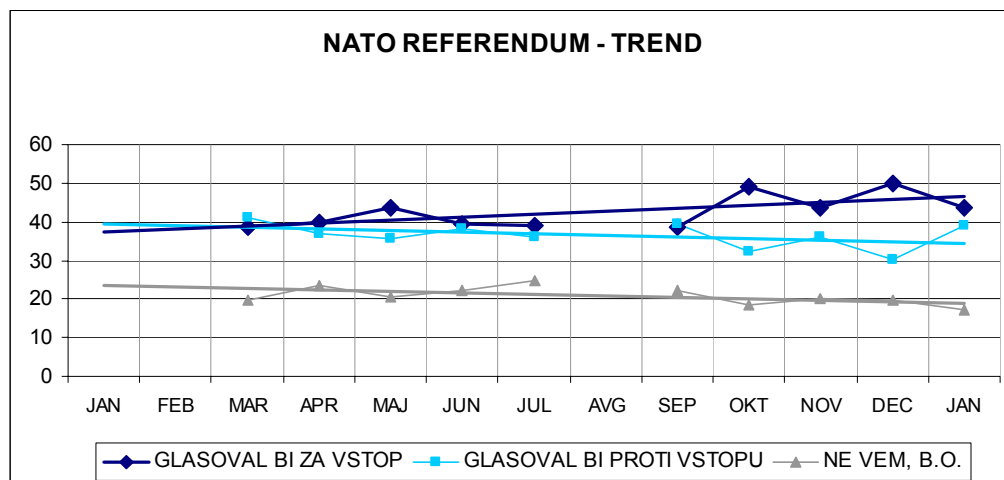

Medtem ko je decembrska meritev pokazala značilen dvig opredeljenih "za" (50%) je delež tako opredeljenih tokrat zmanjšan na novembrsko raven (44%). Prav tako je delež opredeljenih "proti" (39%) tokrat zopet narasel in presegel novembrsko raven (36%); v decembru je bilo opredeljenih "proti" značilno manj (30%).

Opredeljevanje v časovnih presekih od marca lani do januarja so prikazana v grafu 1.4, v katerega je na osnovi analize vrisana tudi trendna premica. Ob nihanjih v zadnjih

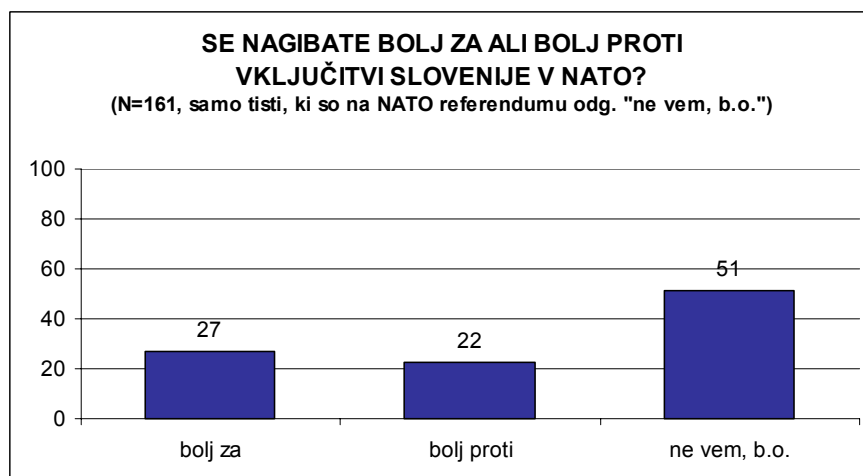
mesecih preteklega leta je mogoče razbrati trend, ki gre v prid opredeljevanja "za" članstvo v Natu.

Graf 1.4

Anketirance, ki so ob vprašanju o glasovanju na referendumu ostali neopredeljeni, smo povprašali, ali se vendarle nagibajo "bolj za" ali "bolj proti" vključitvi Slovenije v NATO. Kot kaže graf 1.5, znaten del (51%) prvotno neopredeljenih tudi po tem vprašanju ne odgovori določno, preostali pa se razporedijo "bolj za" (27%) in "bolj proti" (22%). Ali tako naknadno opredeljevanje pomeni, da je med neopredeljenimi večja "rezerva" glasovalcev "za ali proti", s tem ni razjasnjeno. Vidi pa se, da se ob naknadnem opredeljevanju neopredeljeni "za ali proti" opredeljujejo približno v enakem razmerju, kot opredeljeni.

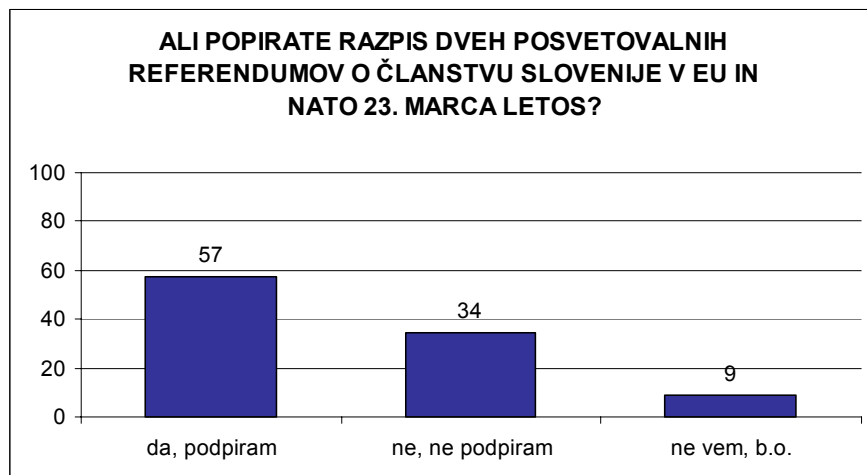
Graf 1.5

1.3 Stališča o razpisu posvetovalnih referendumov in napoved udeležbe

Respondente smo povprašali, ali "podpirajo ali ne podpirajo" sočasen razpis dveh posvetovalnih referendumov o članstvu Slovenije v EU in NATO 23. marca letos. Značilna večina (57% vseh) idejo o posvetovalnih referendumih v marcu podpira, dobra tretjina (34%) pa ne, le slaba desetina (9%) je ostala ob vprašanju neopredeljena.

Graf 1.6

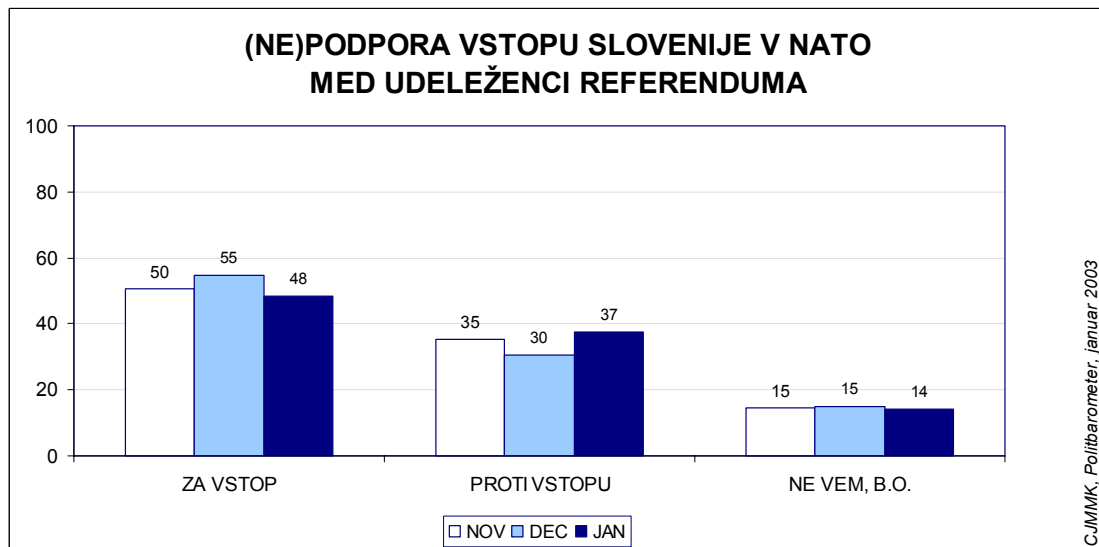
Med razlogi, ki so jih navajali tisti, ki referendumoma ne podpirajo, se najpogosteje pojavlja odgovor "ker ni obvezujoč", "ker so referendumi predragi", "ker sta skupaj razpisana oba", "ker nimamo zadosti informacij" itd.

Na vprašanje, ali se bodo referendumoma 23. marca udeležili, je kar štiri petine (81%) pritrdilo; vsega 10% je izjavilo, da se referendumoma ne bo udeležilo, 9% pa ni znalo odgovoriti na postavljeno vprašanje.

1.4 (Ne)podpora članstvu v NATO: "projekcija"

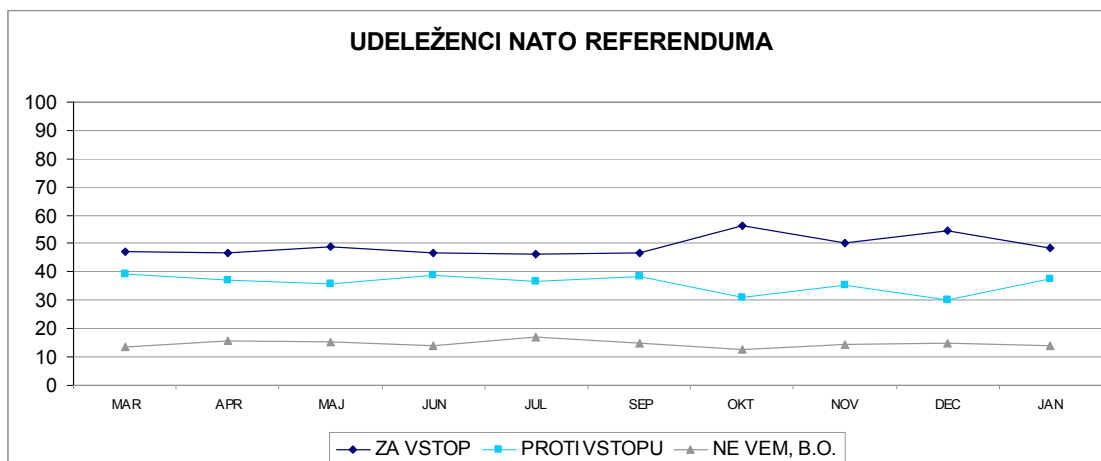
Če vzamemo napovedano udeležbo na referendumu (81%) kot kriterij "projekcije", dobimo sliko, kot je prikazana v grafu 1.7: ne-podpora med udeleženci referendumoma. Že prej nakazana nihanja v opredeljevanju v zadnjih mesecih se tudi tukaj potrdijo. Ob majhnem deležu neopredeljenih (14%) se respondenti razdelijo v opcijo "za" (48%) in opcijo "proti vstopu" (37%).

Graf 1.7

Kako se opredeljevanja na tej ravni gibljejo v obdobju od marca lani do januarja, nakaže graf 1.8. Tudi tu se potrди že prej (graf 1.4) nakazan trend, le da je nivo opredeljevanja nekaj višji. Razponi med opredelitvami "za in proti" v zadnjih štirih meritvah nihajo in so bili izrazitejši v oktobru in decembru, manj izraziti pa v novembru in januarju, vendar še vedno v januarju večji kot v obdobju marec-september lanskega leta.

Graf 1.8

Dodatno ilustracijo za razumevanje opredeljevanja do NATA ponuja graf 1.9, kjer smo, poleg domnevnih "neudeležencev" referendumu, iz analize izločili še respondente, ki na vprašanje "za ali proti" niso dali opredeljenega odgovora. Graf torej prikazuje le odgovore "opredeljenih udeležencev NATO referendumu". Gre torej za projekcijo ob nakazanih omejitvah in ob predpostavki, da se bodo respondenti, ki se

bodo udeležili referendumu, do vprašanja o Natu opredelili, neopredeljeni pa na referendum ne bodo šli. Tudi ta graf tendenčno potrjuje ugotovitve ob grafu 1.8 in 1.4, le da je opredeljevanje na nekaj višjem nivoju.

Graf 1.9

